

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ผู้สอน ครูพัชรินทร์ ภูชนะศรี

เรื่อง อ่านเน้นใจความสำคัญ

ก จ ด

ม้าซากะเพลก

พระเจ้าพาราณสีทรงม้ามงคลตัวหนึ่งชื่อปถวี
ทรงให้เลี้ยงอย่างดี ตอนเช้าคนเลี้ยงจะจูงม้า
ปถวีไปวิ่งออกกำลังกายทุกวัน แต่เคยคิดว่าคนเลี้ยงม้า
เป็นคนซากะเพลกเขาทำหน้าที่จูงม้า
ไปออกกำลังกายตามปกติ

ม้าเห็นคนจูงเดินขากะเผลกนำหน้า
ไปทุกเช้า ก็คิดว่าเขากำลังฝึกตนให้เดิน
เช่นนั้นนับแต่นั้นม้าม้าเริ่มเดินผิดปกติ
คือ เดินขากะเผลกเหมือนม้าพิการ

วันหนึ่ง พระเจ้าพาราณสีเสด็จไปทรงม้าปัดวี
ทรงเห็นความผิดปกติในม้าทรงคือวิ่งไม่ตรง
และไม่เรียบอย่างที่เคย ทรงพิจารณาว่าม้าขา
กะเผลกไปถามใครก็ไม่รู้เรื่อง จึงเสด็จเข้าไปในวัง
แล้วมีรับสั่งให้หมอหลวงไปดูอาการ

หมอหลวงไปตรวจดูแล้วก็ไม่พบ
โรคอะไรในตัวม้า จึงกลับมากราบบังคมทูล
ให้ทรงทราบ พระราชาจึงทรงรับสั่งให้หา
อำมาตย์ที่ปรึกษาผู้เป็นราชบัณฑิตประจำราชสำนัก
เข้ามาเฝ้าแล้วตรัสสั่งว่า

“เออนี่ท่านอำมาตย์
ช่วยไปดูทีว่ทำไมม้าป้ถวีจึงเดินขากะเผลก
หมอหลวงไปตรวจดูแล้วก็หาสาเหตุไม่พบ”
อำมาตย์จึงไปที่โรงม้าหลวง

คอยสังเกตอาการม้ามอยู่สองสามวัน ก็ทราบ
สาเหตุแห่งความผิดปกติของม้าม จึงเข้าเฝ้ากราบ
บังคมทูลให้ทรงทราบ

“พระพุทธเจ้าข้า เหตุทั้งปวงเกิดจากคนจูงม้าม
ไปออกกำลังกายเป็นคนขากะเผลก

ม้าได้เห็นตัวอย่างเช่นนั้นจึงได้ทำตามบ้าง
หากเปลี่ยนคนจูงม้าเป็นคนเดินปกติเสีย
ม้าก็จะเดินเป็นปกติเหมือนเดิม
พระพุทธเจ้าข้า”

พระเจ้าพาราณสีทรงรับสั่งให้เปลี่ยน
คนจูงม้าใหม่ ไม่ซ้ำม้าปถวิกกกลับมา
เดินเหมือนเดิม

หนังสือรวมนิทาน

อ่านนิทานเรื่อง “ม้าซากะเพลก”
แล้วนักเรียนมีวิธีการ
ในการจับใจความสำคัญได้อย่างไร

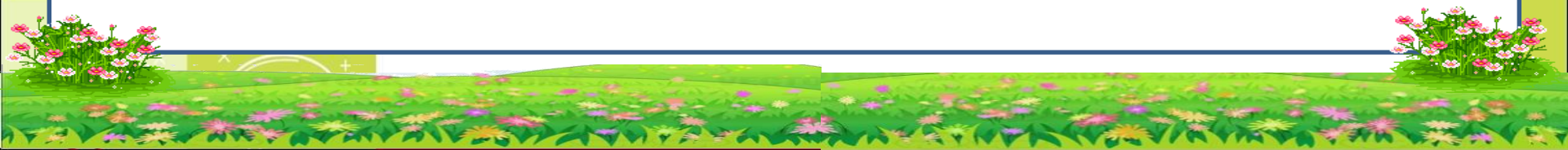

การอ่านจับใจความสำคัญ

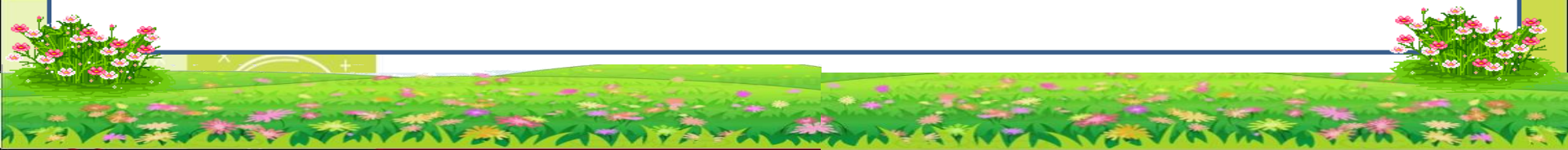
การอ่านจับใจความสำคัญ

หมายถึง การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่อง
หรือของหนังสือแต่ละเล่มที่เป็นส่วนใจความ
สำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง

ใจความสำคัญ

หมายถึง ข้อความที่มีสาระคลุมข้อความ
อื่น ๆ ในย่อหน้าหรือเรื่องนั้นทั้งหมด
ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องได้ง่าย

โดยมีข้อความอื่น ๆ เป็นส่วนขยาย
ใจความสำคัญเท่านั้น ข้อความหนึ่งหรือ
ตอนหนึ่งจะมีใจความสำคัญที่สุดเพียง
หนึ่งเดียวนอกนั้นเป็นใจความรอง

ส่วนขยายใจความหรือ
ผลความ (พน-ละ-ความ)
หมายถึง ประโยคที่**ช่วย**
ขยายเนื้อความของใจความสำคัญ

เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ
มากขึ้น ซึ่งในแต่ละย่อหน้า
อาจมีผลความอยู่หลาย ๆ ประโยคได้

หากในบางเรื่องที่มีหลายย่อหน้า
ในแต่ละย่อหน้า จะมีใจความสำคัญ
อย่างหนึ่ง แต่เมื่อนำใจความสำคัญ
ของแต่ละย่อหน้า

มาพิจารณาโดยรวมทั้งหมดแล้ว
ในแต่ละเรื่องจะมีแก่นเรื่อง
ซึ่งเป็นสาระสำคัญที่สุด
เพียงอย่างเดียว

หลักในการอ่านจับใจความสำคัญ

๑. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน

๒. อ่านเรื่องราวอย่างคร่าวๆ

พอเข้าใจและเก็บใจความสำคัญ

ของแต่ละย่อหน้า

๓. อาจพิจารณาที่ละย่อหน้า
หาประโยคใจความสำคัญของ
แต่ละหน้าตัดส่วนที่เป็นรายละเอียด
ออกได้ เช่น ตัวอย่าง สำนวนโวหาร

อุปมาอุปไมย ตัวเลขสถิติ
ตลอดจนคำถามหรือคำพูด
ของผู้เขียน ซึ่งเป็นส่วนขยาย
ใจความสำคัญ

๔. ถ้าไม่มีย่อหน้าสำคัญ เมื่ออ่านจบ
ให้ตั้งคำถามหาคำสำคัญด้วยตนเองว่า
เรื่องที่อ่านมีใคร ทำอะไร ที่ไหน
เมื่อไร อย่างไร

๕. นำสิ่งที่สรุปได้มาเรียบเรียง
ใจความสำคัญใหม่
ให้สละสลวยด้วย
สำนวนของตนเอง

การอ่านจับใจความสำคัญของเรื่อง
ใดเรื่องหนึ่งควรเริ่มจาก
การอ่านจับใจความสำคัญในแต่ละ
ย่อหน้าให้ถูกต้องแม่นยำเสียก่อน

ถ้าเรื่องไหนมีหลายย่อหน้าแสดงว่ามี
หลายใจความสำคัญ เมื่อนำประเด็นสำคัญ
ในแต่ละย่อหน้ามาพิจารณารวมกัน
แล้วจะทำให้จับแก่นเรื่องได้ง่ายขึ้น

ใจความสำคัญแต่ละย่อหน้า

หมายถึงข้อความที่มีสาระคลุม
ข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้านั้นไว้
ทั้งหมดเป็นสิ่งที่สำคัญที่ผู้เขียน
ต้องการสื่อให้ผู้อ่านรู้ในย่อหน้านั้น ๆ

ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า
ส่วนมากมักอยู่ในประโยคใด
ประโยคหนึ่ง ซึ่งมีข้อสังเกตดังนี้

๑. ประโยค**ต้นย่อหน้า** เป็นจุดที่พบ
ใจความสำคัญของเรื่อง**มากที่สุด**
เพราะส่วนมากผู้เขียนจะบอกประเด็น
สำคัญแล้วค่อยขยายความ

๒. ประโยคตอน**ท้ายย่อหน้า**

เป็นจุดที่**พบใจความสำคัญ**รองลงมา

จากประโยคต้นย่อหน้าโดยผู้เขียน

จะบอกรายละเอียดย่อ ๆ มาก่อน

แล้ว**สรุป**ให้ในตอน**ท้าย**

๓. ประโยคกลางย่อหน้า เป็นจุดที่
ค้นหาใจความสำคัญได้ยากที่สุด
เพราะจะต้องเปรียบเทียบ
สาระที่สำคัญที่สุดว่าอยู่ที่ประโยคไหน

๔. ไม่ปรากฏชัดเจนที่ใดที่หนึ่ง

ในข้อนี้เราต้องอ่านโดยรวม
แล้วสรุปเนื้อหาทั้งหมดเพื่อให้ได้
ใจความสำคัญ

ซึ่งอาจต้องใช้วิธีการตั้งคำถาม
จากเรื่องที่อ่านว่ามีใคร
ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร
เพราะอะไร

The background is a colorful illustration. In the foreground, a wooden table holds several books: a stack of four books with orange, purple, blue, and red spines on the left, a red book with orange stripes lying flat in front of them, and a green book with a blue spine and a gold emblem on the right. Next to the green book is a tall, cylindrical wooden cup with a red and white geometric pattern around its top. The background shows a lush green landscape with a winding blue river, rolling hills, and a large tree with pink blossoms on the right. The sky is a clear blue.

อ่านข้อความต่อไป
แล้วจับใจความสำคัญ

ความสมบูรณ์ของชีวิตมาจากความเข้าใจ
ชีวิตพื้นฐานคือเข้าใจธรรมชาติเข้าใจความเป็น
มนุษย์และความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกันระหว่าง
มนุษย์กับมนุษย์และมนุษย์กับธรรมชาติมีความรัก
ความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์และธรรมชาติ
อย่างจริงใจ

ใจความสำคัญ

คือ.....ความสมบูรณ์ของชีวิต

มาจากความเข้าใจ

ชีวิตเป็นพื้นฐาน

ใจความสำคัญอยู่ตอนต้นย่อหน้า

โดยทั่วไปผักที่ขายตามท้องตลาดส่วนใหญ่
เกษตรกรมักใช้สารกำจัดศัตรูพืช หากไม่มีความรอบคอบ
ในการใช้จะทำให้เกิดสารตกค้างทำให้มีปัญหาต่อสุขภาพ
จึงควรล้างผักด้วยน้ำหลาย ๆ ครั้งเพราะจะช่วยกำจัด
สารตกค้างไปได้บ้าง บางคนอาจแช่ผักโดยใช้น้ำผสม
โซเดียมไบคาร์บอเนตก็ได้แต่อาจทำให้วิตามินลดลง

ใจความสำคัญ

คือ...เมื่อซื้อผักมารับประทาน...

.....ควรล้างผักด้วยน้ำ.....

.....หลายๆ ครั้ง.....

ใจความสำคัญอยู่ตอนกลางย่อหน้า

การแห่นางแมวเป็นประเพณี
การละเล่นพื้นบ้านของไทย
ใช้เล่นในเวลาที่ฝนไม่ตก
ตามฤดูกาลอากาศร้อนแห้งแล้ง

ใจความสำคัญ

คือ...การแห่นางแมวเป็นประเพณี

.....การเล่นพื้นบ้านของไทย

.....ใจความสำคัญอยู่ที่ตอนต้นย่อหน้า

การรดน้ำต้นไม้ หรือสนามหญ้า

ควรจะรดช่วงเช้าหรือช่วงเย็นมากกว่า

เพราะเวลาเที่ยง หรือช่วงแดดจ้า

จะทำให้น้ำระเหยระ ๕๐ ระบายไปในอากาศ

หรือให้ต้นไม้ได้ใช้เพียงครึ่งเดียวเท่านั้น

ใจความสำคัญ

คือ.....การรดน้ำต้นไม้หรือสนามหญ้า.....

.....ควรรดช่วงเช้าหรือช่วงเย็น.....

ใจความสำคัญอยู่ตอนย่อหน้า

ใช้วิธีการตั้งคำถาม

ใคร/ อะไร :การรดน้ำต้นไม้หรือสนามหญ้า.....

อย่างไร :ควรรดช่วงเช้าหรือช่วงเย็น.....

เรียบเรียงใจความสำคัญ

การรดน้ำต้นไม้หรือสนามหญ้า
ควรรดช่วงเช้าหรือช่วงเย็น

ส่วนขยายใจความสำคัญ

เพราะอะไร :เวลาเที่ยง หรือแดดจ้า.....
.....ต้นไม้จะได้น้ำเพียงครึ่งเดียว.....

อ่านนิทานเรื่อง “ม้าซากะเพลก”
แล้วตอบคำถามในแผนภาพความคิด

แผนภาพความคิด
การจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
นิทานเรื่อง “ม้าซากะเพลก”

ใจความสำคัญ
ของนิทาน

นิทานเรื่อง
“ม้าซากะเพลก”

ข้อคิดที่ได้จาก
นิทานที่อ่าน

การนำข้อคิดไป
ประยุกต์
ใช้ในชีวิตประจำวัน

ใจความสำคัญของนิทาน

คนเลี้ยงม้าของพระเจ้าพาราณสี เป็นผู้ที่เดิน
ขากะเผลก ทำให้ม้าที่เลี้ยงเดินขากะเผลกตามไป
ด้วย พระเจ้าพาราณสีจึงเปลี่ยนให้ผู้เดินปกติเป็นผู้
เลี้ยงม้าแทน ในที่สุดม้าก็เดินเป็นปกติตามคนเลี้ยง

ข้อคิดจากนิทานที่อ่าน

ไม่ว่าคนหรือสัตว์มักทำตามผู้นำ โดยเฉพาะ
เด็กๆ เขาจะมองดูผู้ใหญ่และทำตาม
ดังนั้นผู้ใหญ่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กๆ
เพื่อเขาจะได้เป็นคนดีของสังคมต่อไป

การนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

เราต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับคนอื่น
ถ้าเป็นพ่อ แม่ ก็ต้องปฏิบัติสิ่งดีให้ลูกเห็น เป็นครู
ก็ต้องปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีเช่นกัน ดังคำ
กล่าวที่ว่า “ต้องการให้เด็กดี ต้องทำดีให้เด็กดู”

นำเสนองานนิทานเรื่อง “ม้าซากะเพลก”

ขอขอบคุณ

[http:// www.google.co.th/search?q=ภาพการ์ตูน+gif](http://www.google.co.th/search?q=ภาพการ์ตูน+gif)

<https://www.google.co.th/search?q=ภาพสัตว์&source>

<https://www.google.co.th/search?q=ภาพคนรดน้ำต้นไม้&tbm>

[http:// www.google.co.th/search?biw=ภาพไลน์](http://www.google.co.th/search?biw=ภาพไลน์)

